

הגאונים והראשונים

נערך ע"י

אהרן קסל,

טל' 02-5869002 (972)

דוא"ל: ahcassel@gmail.com

קובץ זה מיועד להדפסה ולשמש כלי עזר על שולחן הלומד. בקובץ 2 לוחות:

לוח 1:

הגאונים והראשונים לפי שנת לידה ומקום פעילות עיקרי
(עם מספרם הסידורי בלוח 2)

לוח 2:

מידע תמציתי על הגאונים והראשונים לפי שם או כינוי

מקורות המידע העיקריים הם:

אנציקלופדיה יודאיקה,

הגאונים והראשונים מאת ניצן ויעקבי,

תולדות הפוסקים מאת רב צעיר,

ושם הגדולים מאת החיד"א.

חוברת זו היא נר תמיד לזכרם של אבי מורי חיים בן אהרן ז"ל, אמי מורתי הודל

הדסה בת דוד ליב הלוי ז"ל וחותני יהושע שמואל בן דוד צבי ז"ל.

לוח 1

הגאונים והראשונים לפי שנת לידה ומקום פעילות עיקרי

(עם מספרם הסידורי בלוח 2)

אשכנז וצפון צרפת	דרום צרפת ואיטליה	ספרד וצפון אפריקה	ישראל ובבל	תאריך עברי	תאריך לועזי
				ד' ש"ס	600
			אחאי גאון (4)		
				ד' ת"ס	700
			יהודאי גאון (32)		
				ד' תק"ס	800
			בה"ג (10) נטרונאי גאון (62) עמרם גאון (72) סעדיה גאון (68)		
				ד' תר"ס	900
		מנחם אבן סרוק (60) דונש בן לברט הלוי (15) יהודה חיוג' (37)	שרירא גאון (124) שמואל בן חפני (121) האי גאון (18)		
רבנו גרשום (83)				ד' תש"ס	1000
		נסים מקירואן (64) שמואל הנגיד (122) רבנו חננאל (84) יונה אבן ג'נאח (38) רי"ף (101) שלמה אבן גבירול (118) בחיי אבן פקודה (12) ריצ"ג (102) משה אבן עזרא (61) ריה"ל (98) ר"י מיגאש (100) ראב"ע (81)			
רש"י (115) ריב"א (92) יוסף קרא (43) רשב"ם (112) ריב"ן (94) ראב"ן (80)	יוסף טוב עלם (41) נתן מרומי (65)				
				ד' תת"ס	1100
רבנו תם (88) ר"י הזקן (97) ראבי"ה (76) ריב"ם (93) יוסף בכור שור (40) יהודה החסיד (35) הרוקח (26) ר"ש משאנץ (116) התרומה (27)	ראב"ד [השני] (78) העיטור (25) יהודה אבן תיבון (33) ראב"ד [השלישי] (79) זרחיה הלוי (29) המנהיג (23) יצחק סגי נהור (47) רד"ק (90) שמואל אבן תיבון (120) רי"ד (96)	ראב"ד [הראשון] (77) בנימין מטודילה (13) רמב"ם (105) רמ"ה (107) התרומות (28) יהודה אלחריזי (34) רמב"ן (106)			
				ד' תתק"ס	1200

אשכנז וצפון צרפת	דרום צרפת ואיטליה	ספרד וצפון אפריקה	ישראל ובבל	תאריך עברי	תאריך לועזי
ריא"ז (91) יחיאל מפריס (44) מהר"ם מרוטנבורג (58) סמ"ג (66) חזקוני (30) הגהות מיימוניות (19) שערי דודא (123) רבנו פרץ (87) המרדכי (24)	צדקיה הרופא (74) סמ"ק (67) יהודה הרופא (36) רבנו ירוחם (86) המאירי (22) רלב"ג (103) ארחות חיים (7) אשתורי הפרחי (9)	רבנו יונה (85) רשב"א (111) החינוך (20) ריטב"א (99) רא"ש (82) הטור (21) בחיי אבן חלאוה (11)	מגדל עוז (50) דוד אלעדני (14)	ה' ס'	1300
האגודה (16) מהרי"ל (54) תרומת הדשן (125) ספר המנהגים (70)		ר"ן (109) צידה לדרך (75) מגיד משנה (51) נימוקי יוסף (63) אבודרהם (1) ישראל אל-נקווה (48) ריב"ש (95) חסדאי קרשקש (31) יצחק אבוהב (46) רשב"ץ (113) יוסף אלבו (39)		ה' ק"ט	1400
מהרי"ו (53) האגור (18) אליהו בחור (5)	מהרי"ק (56) מהר"י מינץ (55) ספורנו (70) מהר"ם מפדואה (57) מהרא"ם (52)	עקידת יצחק (73) אברבנאל (2) רשב"ש (114) עין יעקב (71) אברהם זכות (3) רדב"ז (89)	יעקב בירב (45) רע"ב (110) יוסף קארו (42)	ה' ר"ט	1500
מהרש"ל (59) רמ"א (104)			מבי"ט (49) שלמה אלקבץ (119) שיטה מקובצת (117) רמ"ק (108) אר"י (8) אלשיך (6)	ה' ש"ט	1600

לוח 2

מידע תמציתי על הגאונים והראשונים לפי שם או כינוי

מס' - שם או כינוי	שם	לידה ופטירה	ארץ	חיבורים עיקריים	הערות
1. אבודרהם	דוד בר' יוסף אבודרהם	מאה 14	ספרד	חיבור פירוש הברכות והתפילות	
2. אברבנאל	דון יצחק אברבנאל	1437-1508	ספרד	פירוש התנ"ך	
3. אברהם זכות	אברהם בן שמואל זכות	1452-1515	ספרד, פורטוגל וירושלים	ספר היוחסין (היסטוריה), החיבור הגדול (אסטרונומיה)	אסטרונום מפורסם
4. אחאי גאון	אחאי גאון	680-752	בבל, ישראל	ספר השאלות	מפומבדיתא לישראל
5. אליהו בחור	אליהו בחור	1468-1549	אשכנז ואיטליה	ספר ההרכבה, הבחור (דקדוק)	
6. אלשיך	משה אלשיך	סוף מאה 16	יוון וצפת	פירוש המקרא (עם מוסר)	תלמיד יוסף קארו
7. ארחות חיים	אהרן בן יעקב הכהן מלוניל	סוף מאה 13 ותחילת מאה 14	דרום צרפת וספרד	ארחות חיים (הלכה)	
8. אר"י	יצחק בן שלמה לוריא	1534-1572	מצרים וצפת		עסק בקבלה, תלמיד הרדב"ז והשיטה המקובצת
9. אשתורי הפרחי	אשתורי הפרחי	1280-1355	דרום צרפת, בית שאן	כפתור ופרח (על ארץ ישראל בימיו)	
10. בה"ג	שמעון קיריא	מחצית ראשונה מאה 9	בבל	הלכות גדולות, תרי"ג מצוות	בצרה
11. בחיי אבן חלאה	רבנו בחיי ב"ר אשר אבן חלאה	1340 - ?	ספרד	מדרש רבנו בחיי על התורה, כד הקמח	תלמיד רשב"א
12. בחיי אבן פקודה	בחיי בן יוסף אבן פקודה	1080-?	ספרד	חובות הלבבות	
13. בנימין מטודילה	בנימין בן יונה מטודילה	מחצית שנייה מאה 12	ספרד	ספר המסעות	
14. דוד אלעדני	דוד ב"ר עמרם אלעדני	מאה 13 עד מאה 14	תימן	מדרש הגדול	
15. דונש בן לברט	דונש בן לברט הלוי	אמצע מאה 10	בבל, צפון אפריקה, ספרד	השגות על המחברת, שירה	תלמיד סעדיה גאון
16. האגודה	אלכסנדר סוסלין הכהן מפרנקפורט	1349 - ?	אשכנז	האגודה (פיסקי הלכה)	פסק לפי המדכ"י והרא"ש, הרמ"א פסק לפיו
17. האגור	יעקב לנדאו	מאה ה' 15	אשכנז ואיטליה	ספר האגור	
18. האי גאון	האי גאון	939-1038	בבל	ספר המקח והממכר, תשובות, שירה	פומבדיתא, בן רב שריא גאון, חתן שמואל בן חפני
19. הגהות מיימוניות	מאיר הכהן מרוטנבורג	סוף מאה 13	אשכנז	הגהות מיימוניות	תלמיד מהר"ם מרוטנבורג
20. החינוך (רא"ה)	אהרן הלוי	מאה 13	ספרד	ספר החינוך, בדק הבית	תלמיד הרמב"ן, חבר הרשב"א
21. הטור (בעל הטורים)	יעקב ב"ר אשר	1269-1343	אשכנז, ספרד	ארבעה הטורים (הטור), בעל הטורים על התורה	בנו ותלמידו של הרא"ש
22. המאירי	מנחם בן שלמה	1249-1316	דרום צרפת	המאירי (בית הבחירה), קרית ספר, מגן אבות	
23. המנהיג	אברהם בן נתן	1155-1215	דרום צרפת, צפון	המנהיג (על)	תלמיד ר"י

מס' - שם או כינוי	שם	לידה ופטירה	ארץ	חיבורים עיקריים	הערות
	הירחי		צרפת, ספרד	מנהגי תפילה (בתפוצות)	והראב"ד השלישי
24. המדככי	מרדכי בן הלל הכהן	1240-1298	אשכנז	המדככי	תלמיד המהר"ם מרוטנבורג
25. העיטור	יצחק ב"ר אבא מרי ממרשיליא	1120-1190 ?	דרום צרפת וספרד	ספר העיטור (הלכה)	
26. הרוקח	אליעזר בן יהודה מוורמייזא	1165-1230	אשכנז	ספר הרוקח, ספר החכמה, פיוטים	תלמיד ר' יהודה החסיד ואליעזר ממיץ
27. התרומה	ברוך בן יצחק מוורמייזא (הצרפתי)	סוף מאה 12 ותחילת מאה 13	אשכנז וישראל	ספר התרומה (הלכה)	מבעלי התוספות, תלמיד ר"י הזקן
28. התרומות	שמואל בן יצחק סרדי (הספרדי)	1185-1255	ספרד	ספר התרומות (דיני משפט ומסחר)	תלמיד הרמב"ן
29. זרחיה הלוי (בעל המאור)	זרחיה בן יצחק הלוי גרונדי	מאה 12	דרום צרפת	ספר המאור (השגות על הרי"ף), פירושים לתלמוד	
30. חזקוני	חזקיה בן מנוח	מאה 13	צרפת	פירוש התורה עפ"י רש"י	
31. חסדאי קרשקש	חסדאי קרשקש	1412 - ?	ספרד	אור ה'	תלמיד הר"ן, פילוסוף
32. יהודאי גאון	יהודאי גאון	700-761 ?	בבל	הלכות פסוקות	מפומבדיתא לסורא
33. יהודה אבן תיבון	יהודה בן שאול אבן תיבון	1120-1190 ?	דרום צרפת		תרגם לעברית אמונות ודעות, הכוזרי, חובות הלבבות
34. יהודה אלחריזי	יהודה אלחריזי	1170-1235	ספרד	ספר תחכמוני וספר הענק (שירה), תרגום מורה נבוכים	
35. יהודה החסיד	יהודה בן שמואל החסיד	1150-1217	אשכנז	ספר החסידים (מוסר)	ראש חסידי אשכנז, רבו של אליעזר בן יהודה מוורמייזא
36. יהודה הרופא	יהודה בן בנימין הרופא	מאה 13	איטליה	פירוש לתלמוד ועל הרי"ף	
37. יהודה חי'ג'	יהודה חי'ג'	מחצית שנייה מאה 10	צפון אפריקה, ספרד	זקדוק	שורש בעל 3 אותיות
38. יונה אבן ג'נאח	יונה אבן ג'נאח	מחצית ראשונה מאה 11	ספרד	ספר הזקדוק	
39. יוסף אלבו	יוסף אלבו	1380-1444	ספרד	ספר העיקרים	תלמיד חסדאי קרשקש והר"ן
40. יוסף בכור שור	יוסף בכור שור	מאה 12	צפון צרפת	תוספות, פירוש המקרא	תלמיד רבנו תם, מבעלי התוספות
41. יוסף טוב עלם	יוסף טוב עלם	מאה 11	דרום וצפון צרפת	פירושים על התורה, פירושים על התלמוד, פיוטים	מבעלי התוספות
42. יוסף קארו, בית יוסף, שולחן ערוך, המחבר,	יוסף קארו	1488-1575	ספרד, פורטוגל, תורכיה, צפת	בית יוסף, שולחן ערוך, כסף משנה, בדק הבית, אבקת רוכל, מגיד מישרים	תלמיד יעקב בירב, חבר שלמה אלקבץ, רבו של אלשיך
43. יוסף קרא	יוסף בן שמעון קרא	1065-1145	צפון צרפת	פירוש המקרא	
44. יחיאל מפריס	יחיאל בן יוסף מפריס	1264 - ?	אשכנז, עכו	תוספות	מבעלי התוספות
45. יעקב בירב	יעקב בירב	1475-1546	ספרד, צפון אפריקה, צפת, סוריה		רבו של ר' יוסף קארו, חידש הסמיכה

מס' - שם או כינוי	שם	לידה ופטירה	ארץ	חיבורים עיקריים	הערות
.46 יצחק אבוהב	יצחק אבוהב	סוף מאה 14	ספרד	מנורת המאור (אגדה ומוסר)	
.47 יצחק סגי נהור	יצחק סגי נהור (החטיד)	1160-1235	דרום צרפת	קבלה	בן של אברהם בן דוד מפושקיירה
.48 ישראל אל-נקווה	ישראל בן יוסף אל-נקווה	1391 - ?	ספרד	מנורת המאור (אגדה והלכה)	תלמיד הרא"ש
.49 מבי"ט	משה בן יוסף טראני	1500-1580	יוון וצפת	קריית ספר (על הרמב"ם)	תלמיד יעקב בירב
.50 מגדל עוז	שם טוב בן אברהם אבן גאון	סוף מאה 13 ותחילת מאה 14	ספרד וישראל	מגדל עוז (על המשנה תורה)	תלמיד הרשב"א, עסק בקבלה
.51 מגיד משנה	יום טוב וידאל די טולוסה	1357 - ?	ספרד	מגיד משנה	
.52 מהרא"ם	אליהו בן אליהו מזרחי	1450-1526	תורכיה	פירוש על רש"י לתורה	
.53 מהרי"ן	יעקב בניהודה וייל	1456 - ?	אשכנז	תשובות, הלכות שחיטה ובדיקה	תלמיד מהרי"ל
.54 מהרי"ל	מורנו הרב יעקב הלוי מולין סגל	1365-1427	אשכנז	מנהגי המהרי"ל	
.55 מהרי" מינץ	יהודה בן אליעזר מינץ	1408-1505	איטליה	תשובות	
.56 מהרי"ק	יוסף בן שלמה קולון	1420-1480	צרפת ואיטליה	שו"ת	
.57 מהר"ם מפדואה	מאיר בן יצחק כצלנבוגן מפדואה	1473-1565	אשכנז ואיטליה	שו"ת	תלמיד מהרי" מינץ
.58 מהר"ם מרוטנבורג	מאיר בן ברוך מרוטנבורג	1215-1293	אשכנז	תשובות, פסקיו בספר התשב"ץ ובספר הפרנס, שירה	תלמיד הרי"א
.59 מהרש"ל	שלמה בן יחיאל לוריא	1510-1574 ?	פולין	ים של שלמה (על התלמוד), שו"ת	פוסק עצמאי
.60 מנחם אבן סרוק	מנחם אבן סרוק	מאה 10	ספרד	המחברת (דקדוק)	מקור של רש"י
.61 משה אבן עזרא	משה בן יעקב אבן עזרא	1055-1136	ספרד	ספר המפתח	שירה, פילוסוף, אחיו של ראב"ע
.62 נטרונאי גאון	נטרונאי בר הילאי גאון	אמצע מאה 9	בבל	סדר 100 ברכות	סורא
.63 נימוקי יוסף	יוסף ב"ר חביבה	מאה 14	ספרד	נימוקי יוסף (על הלכות הרי"ף)	
.64 נסים מקיירואן	נסים בן יעקב מקיירואן	990-1062	קיירואן (צפון אפריקה)	ספר המפתח	פרוש התלמוד, שלח שאלות להאי גאון, רבם של שמואל הנגיד ואבן גבירול והרי"ף
.65 נתן מרומי	נתן בן יחיאל מרומי	1035-1110	איטליה	ספר הערוך (מילון התלמוד)	
.66 סמ"ג	משה בר' יעקב מקוצי	מאה 13	צפון צרפת, ספרד	ספר מצוות גדול	מבעלי התוספות
.67 סמ"ק	יצחק בן יוסף	מאה 13	דרום צרפת	ספר מצוות קטן	
.68 סעדיה גאון (רס"ג)	סעדיה גאון	882-942	מצרים, ישראל, בבל	ספר האמונות והדעות, ספר השטרות והעדויות, תשובות בהלכה, תרגום התנ"ך לערבית	סורא, רבו של דונש בן לברט
.69 ספורנו	עובדיה בן יעקב ספורנו	1470-1550	איטליה	פירוש על התורה	פילוסוף
.70 ספר המנהגים	אבדהם קלויזנר	1407- ?	אוסטריה	ספר המנהגים	
.71 עין יעקב	יעקב בן שלמה אבן חביב	1445-1516	ספרד ויוון	עין יעקב	

מס' - שם או כינוי	שם	לידה ופטירה	ארץ	חיבורים עיקריים	הערות
.72 עמרם גאון	עמרם בר ששנא גאון	אמצע מאה 9	בבל	סידור	סורא
.73 עקידת יצחק	יצחק ב"ר משה עראמה	מאה 15	ספרד	עקידת יצחק, פירוש על התורה	
.74 צדקיה הרופא	צדקיה בן אברהם הרופא	מאה 13	איטליה	שבלי הלקט	
.75 צידה לזוך	מנחם בן אהרן אבן זרח	1310-1385	ספרד	צידה לזוך	פסק לפי הרא"ש
.76 ראב"ה	אליעזר בן יואל הלוי מבון	1140-1225	אשכנז	אבי העזרי	נכד הראב"ן, תלמיד יהודה החסיד, רבו של הריא"ז
.77 ראב"ד [הראשון]	אברהם בן דוד הלוי אבן דאוד	1110-1180	ספרד	ספר הקבלה (היסטוריה)	פילוסוף
.78 ראב"ד [השני] (ראב"י)	אברהם בר' יצחק מנרבונא (אב בית דין)	1110-1179	דרום צרפת	ספר האשכול, פירוש על התלמוד	
.79 ראב"ד [השלישי] (בעל ההשגות)	אברהם בן דוד מפורסקיירה	1125-1198	דרום צרפת	פירוש על סיפרא, השגות על משנה תורה (של הרמב"ם), הלכות הרי"ף, השגות על המאור (ר' זרחיה)	
.80 ראב"ן	אליעזר ב"ר נתן ממיץ	1090-1170	אשכנז	אבן העזר	ר"ח סמכות בשבילו
.81 ראב"ע	אברהם אבן עזרא	1089-1164	נדד מספרד	פירוש המקרא, שירה	חבר ריה"ל
.82 רא"ש	אשר בן יחיאל	1250-1327	אשכנז, ספרד	פסקי הרא"ש, שו"ת הרא"ש, פירוש המשניות, תוספי הרא"ש	תלמיד המהר"ם מרוטנבורג
.83 רבנו גרשום (מאור הגולה, רגמ"ה)	גרשום בן יהודה	960-1028	אשכנז (צרפת)	פירוש לתלמוד, שו"ת, פיוטים	תקנות "חרם דרבנו גרשום"
.84 רבנו חננאל (ר"ח)	חננאל בן חושיאל	?1055	קייירואן	פירוש התלמוד	
.85 רבנו יונה	יונה בן אברהם גירונדי	1200-1263	ספרד	שערי תשובה	בעל מוסר, רבו של הרשב"א
.86 רבנו ירוחם	ירוחם ב"ר משולם	מאה 13	דרום צרפת	מישרים (דיני ממונות), תולדות אדם וחוה (איסור והיתר)	
.87 רבנו פרץ	פרץ בן אליהו מקורביל	1295 - ?	צרפון צרפת	תוספות, פירוש על הסמ"ק	מבעלי התוספות, תלמיד הסמ"ק, למד עם מהר"ם מרוטנבורג
.88 רבנו תם (ר"ת)	יעקב בן מאיר	1100-1171	צרפון צרפת	ספר הישר (שו"ת)	בן בתו של רש"י
.89 רדב"ז	דוד בן שלמה אבן זמרא	1479-1573	ספרד, ישראל, צפון אפריקה	תשובות	ביטל מניין שטרות
.90 רד"ק	דוד בן יוסף קמחי	? 1160-1235	דרום צרפת	פירוש לתנ"ך, מכלול וספר השרשים (דקדוק)	
.91 ריא"ז (אור זרוע)	יצחק בןמשה מווינה	1200-1270	אשכנז	אור זרוע	
.92 ריב"א	יצחק בן אשר הלוי	סוף מאה 11 ותחילת מאה 12	צרפת		מראשוני בעלי התוספות, תלמיד של רש"י
.93 ריב"ם	יצחק ב"ר מאיר	מאה 12	צרפת	תוספות, שו"ת	בן בתו של רש"י, מבעלי התוספות

מס' - שם או כינוי	שם	לידה ופטירה	ארץ	חיבורים עיקריים	הערות
94. ריב"ן	יהודה בן נתן	סוף מאה 11 ותחילת מאה 12	צרפת	פירוש על התלמוד	חתנו של רש"י
95. ריב"ש	יצחק בן ששת ברפט	1326-1408	ספרד, צפון אפריקה	תשובות הריב"ש	תלמיד הר"ן
96. רי"ד [הזקן] הראשון	ישעיהו ב"ר מאלי דיטראני	1180-1250	איטליה	תוספות רי"ד, המכריע	
97. ר"י הזקן (רבנו יצחק)	יצחק בן שמואל מדמפייר	1185 - ?	אשכנז	תוספות	מבעלי התוספות, תלמיד ר"ת
98. ריה"ל	יהודה הלוי (ב"ר שמואל)	1075-1141	ספרד	שירה, ספר הכוזרי	תלמיד רי"ף, חבר ראב"ע
99. ריטב"א	יוס טוב בן אברהם אלשבילי	1250-1330	ספרד	פירוש למסכתות בתלמוד	תלמיד רא"ה והרשב"א
100. ר"י מיגאש	יוסף בן מאיר הלוי אבן מיגאש	1077-1141	ספרד	חידושים לתלמוד, שו"ת	תלמיד הרי"ף, רב של אביו של רמב"ם
101. רי"ף	יצחק בן יעקב הכהן אלפסי	1013-1103	צפון אפריקה, ספרד	ספר ההלכות	תלמיד ר"ח, רבם של ריה"ל ור"י מיגאש, לספרו היו נושאי כלים
102. ריצ"ג	יצחק אבן גיאת	1038-1093	ספרד	קובץ הלכות, ספר הנר על התלמוד	סמכות בשביל פוסקי ספרד, תלמיד שמואל הנגיד, רבו של משה אבן עזרא
103. רלב"ג	לוי בן גרשום	1288-1344	דרום צרפת	פירוש לתנ"ך	מתימטיקאי
104. רמ"א	משה בן ישראל איסרלש	1530-1572	אשכנז	הגהות על שולחן ערוך (המפה), דרכי משה (על הטור)	רבם של הצמח זוד, הלבוש והסמ"ע. פוסק ופילוסוף
105. רמב"ם	משה בן מימון	1135-1204	ספרד, מצרים	משנה תורה (י"ד החזקה), פירוש למשנה (ספר המאור), מורה נבוכים, איגרת השמד, איגרת תימן	תלמיד אביו ר"י שהוא תלמיד ר"י מיגאש, רופא, פילוסוף
106. רמב"ן	משה בן נחמן	1194-1270	ספרד, ירושלים	פירוש לתורה ולאיוב, חידושים על התלמוד, ספר מלחמות ה', ספר הזכות, תורת האדם	רופא, עסק בקבלה
107. רמ"ה	מאיר בר' טודרוס הלוי אבולעפיה	1180-1244	ספרד	יד רמ"ה, מסורת סייג לתורה	קבע טקסט התורה
108. רמ"ק	משה בן יעקב קורדוברו	1522-1570	צפת	פרדס רימונים (קבלה)	תלמיד יוסף קארו ושלמה אלקבץ, רב אר"י
109. ר"ן	נסים בר' ראובן גרונדי	1305-1375	ספרד	פירוש להלכות הרי"ף, פירוש לכמה מסכתות בתלמוד, פירוש על התורה	
110. רע"ב	עובדיה מברטנורו	1445-1510	ישראל	פירוש למשנה	
111. רשב"א	שלמה בן אברהם אדרת	1235-1310	ספרד	תשובות רשב"א, חידושים על התלמוד, תורת הבית	תלמיד ר' יונה מגירונדי והרמב"ן
112. רשב"ם	שמואל בן מאיר	1082-1174	צפון צרפת	פירוש המקרא, פירוש התלמוד	בן בתו של רש"י, מבעלי התוספות
113. רשב"ץ (תשב"ץ)	שמעון בן צמח דוראן	1361-1444	ספרד, צפון אפריקה	ספר התשב"ץ, מגן אבות, זוהר הקייע	פילוסוף
114. רשב"ש	שלמה ב"ר שמעון דוראן	מאה 15	צפון אפריקה	שו"ת, תיקון סופרים	בנו של התשב"ץ

מס' - שם או כינוי	שם	לידה ופטירה	ארץ	חיבורים עיקריים	הערות
115. רש"י	שלמה יצחקי	1040-1105	צפון צרפת	פירוש המקרא, פירוש התלמוד, שו"ת, סליחות	תלמיד תלמידו של רבנו גרשום, רבם של ריב"ן ורשב"ם
116. ר"ש משאנץ	שמשון בר' אברהם משאנץ	1215 - ?	צפון צרפת, עכו	תוספות לכמה מסכתות, פירוש המשנה	מבעלי התוספות, תלמיד הר"י
117. שיטה מקובצת	בצלאל בן אברהם אשכנזי	1520-1591	ישראל ומצרים	שיטה מקובצת	תלמיד הרדב"ז
118. שלמה אבן גבירול	שלמה אבן גבירול	1020-1057	ספרד	שירה	
119. שלמה אלקבץ	שלמה בן משה הלוי אלקבץ	1505-1584	צפת	לכה דודי	שירה וקבלה
120. שמואל אבן תיבון	שמואל בן יהודה אבן תיבון	1160-1230 ?	דרום צרפת		תרגם לעברית מורה נבוכים, שמונה פרקים
121. שמואל בן חפני	שמואל בן חפני	1013 - ?	בבל	מבוא התלמוד, שערי ברכות, ספרי הלכה	סורא
122. שמואל הנגיד	שמואל בן יוסף הנגיד	993-1056	ספרד	מבוא לתלמוד, שירה	שלח שאלות להאי גאון
123. שערי דורא	יצחק בן מאיר מדורא	מחצית שנייה מאה 13	אשכנז	שערי דורא (הלכות איסור והיתר, ונידה)	פוסק סמכותי לאשכנז
124. שרירא גאון	שרירא גאון	906-1006	בבל	איגרת רב שרירא גאון (היסטוריה), פרוש למקרא	פומבדיתא, סורא, מחלוקת לוח השנה
125. תרומת הדשן	ישראל בן פתחיה איטרלין	1390-1460	אשכנז	תרומת הדשן	הלכה